WARIES MISDAADREEKS · Nº 184

Jutterszand op Texel

De zaak van de kist onder de schapenboet

Een misdaadpuzzel in verhoortranscripten.
Vijf oude eilanders, één leugen.

UITGEVERIJ WARIES

VOOR JE BEGINT

Hoe dit boek werkt

Dit is geen roman. Het is een dossier, en jij bent de laatste die het leest voordat het weer in een doos verdwijnt.

In september 2026 vinden vrijwilligers bij de restauratie van een schapenboet bij De Waal een houten kist onder de vloer. In de kist ligt Sijbrand Vlaming, een jutter die sinds een stormnacht in november 1978 vermist was. Achtenveertig jaar lang dacht het hele eiland dat de zee hem had gehouden. Iemand heeft dat verhaal bewust in de wereld geholpen.

Het team dat de zaak heropent, verhoort vijf oude eilanders. Hun transcripten vormen het hart van dit boek. Iedereen verzwijgt iets, uit schaamte, uit angst of omdat een kleine leugen na een halve eeuw vanzelf waarheid lijkt. Maar één leugen is anders: die is verteld om een moord te verbergen. Die vind jij.

Wat je krijgt

- **Deel I, De vondst (2026).** Proces-verbaal, persbericht, forensisch rapport, tekeningen en een kaart.
- **Deel II, Het dossier van 1978.** De vermissingsmelding, de getuigenverklaringen van toen en de eilandkrant.
- **Deel III, De verhoren.** Vijf transcripten, van de vuurtoren van Eierland tot de werkplaats bij Kaap Skil, met genummerde beurten.
- **Deel IV, Nagekomen stukken.** Wat er in de weken daarna boven water kwam, plus een tweede verhoor.
- **Deel V, Jouw beurt.** Zes vragen, werkbladen, een antwoordformulier, hints in drie niveaus (op hun kop gedrukt) en daarna de verzegelde oplossing.

Zo speel je

Lees de stukken in volgorde en gebruik de werkbladen achterin. Een uitspraak is pas een leugen als een ander stuk hem onmogelijk maakt. Kijk ook naar de tekeningen. Speelduur: drie à vier uur, alleen of samen. Open de oplossing pas als je antwoordformulier is ingevuld.

DOSSIER 184

Inhoud

DEEL I · DE VONDST (2026)

Opdracht aan de analist 7
Wie is wie 8
Proces-verbaal van bevinding 9
Gespreksverslag uitvoerder 11
Situatieschets Witte Pad 12
Persbericht 13
Forensisch rapport 14
Tekeningen van de vondst 17
Kaart van Texel 18

DEEL II · HET DOSSIER VAN 1978

Melding van vermissing 20
Aantreffen fiets en verklaring Haverkamp 21
Verklaring J. Dekker 23
Zoekactie en doorzoeking boet 24
Texelse Kroniek, 28 november 1978 26

DEEL III · DE VERHOREN

Verhoor 1 · Cor Haverkamp, vuurtoren Eierland 29
Verhoor 2 · Dirk Wijnberg, De Cocksdorp 36
Verhoor 3 · Maarten Kooystra, Witte Pad 41
Verhoor 4 · Riek Zeeman, Oosterend 46
Verhoor 5 · Wim Duinker, werkplaats bij Kaap Skil 50

DEEL I

De vondst

September 2026. Een kist onder een schapenboet, en een naam die het eiland al achtenveertig jaar kent.

POLITIE · TEAM OUDE ZAKEN NOORDKOP

Interne notitie

Aan	Analist (jij)
Van	L. Wiersma, rechercheur, teamleider zaak
Datum	woensdag 7 oktober 2026
Betreft	Zaak 184 / “Jutterszand”: vermissing S. Vlaming, 24-11-1978

Hierbij het complete dossier, met excuses voor de omvang. Hidde Jongejan en ik hebben in twee weken vijf getuigen gehoord, allemaal tussen de 76 en de 84. Allemaal eilanders, allemaal vriendelijk, allemaal met een geheugen dat in 48 jaar is gaan schuiven. Dat mag. Maar in minstens één transcript zit geen geheugenfout maar een verhaal dat in 1978 is bedacht om ons de verkeerde kant op te sturen, de zee op. Die leugen heeft het onderzoek van toen bepaald.

Ik wil van je weten welke uitspraak dat is, wie hem deed en waarom. En ik wil dat je elke andere getuige kunt uitsluiten met stukken uit dit dossier, niet met een gevoel. Het OM leest mee; een oude man vervolgen op een vermoeden doen we niet.

Een paar praktische punten:

- Wat het publiek wist, staat in het persbericht. De details van de kist, de kleding en de voorwerpen hebben we niet naar buiten gebracht.
- De transcripten zijn letterlijk uitgewerkt van de opnamen, met hier en daar [onverstaanbaar]. De getuigen spreken soms door elkaar; nummers in de kantlijn zijn van ons.
- Het dossier van 1978 is dun: de vermissing werd binnen drie dagen als vermoedelijke verdrinking afgesloten. Op grond van de getuigenverklaring van toen lag dat voor de hand.
- Deel IV bevat stukken die pas na de verhoren binnenkwamen. Lees ze pas als je de vijf transcripten kent.

Succes. Neem de tijd. Die jongen heeft lang genoeg gewacht.

L.W.

DEEL I · DE VONDST

Wie is wie

Sijbrand Vlaming

SLACHTOFFER · 1944-1978

Jutter uit De Waal, 34 jaar. Bewaarde zijn vondsten op de zolder van een schapenboet aan het Witte Pad. Vermist sinds de stormnacht van vrijdag 24 november 1978.

Cor Haverkamp

84 · DE COCKSDORP

Voormalig garnalenvisser. Meldde in 1978 de fiets van Sijbrand bij de strandopgang bij de vuurtoren en zag hem die nacht nog op het strand.

Dirk Wijnberg

82 · DE COCKSDORP

Jutter, jarenlang de vaste maat van Sijbrand. Zijn broer Klaas (overleden 2011) voer op de garnalenkotter Drie Gebroeders.

Maarten Kooystra

79 · WITTE PAD, DE WAAL

Schapenboer en eigenaar van de boet. Liet in december 1978 een houten vloer in de boet leggen.

Hendrika (Riek) Zeeman

76 · OOSTEREND

Woonde in 1978 met Sijbrand samen in De Waal. Deed de vermissingsmelding.

Wim Duinker

80 · OUDESCHILD

Timmerman, legde in 1978 de vloer in de boet. Nu vrijwilliger in de werkplaats van Stichting Boetherstel, op een steenworp van Kaap Skil.

Verder in het dossier

Jaap en Toos Dekker, buren van Riek en Sijbrand in 1978 (beiden overleden) · Klaas Wijnberg, broer van Dirk (overleden) · Ger Mantje, uitvoerder Stichting Boetherstel · J. Brouwer, wachtmeester in 1978 · Lotte Wiersma en Hidde Jongejan, rechercheurs Team Oude Zaken Noordkop.

POLITIE · BASISTEAM EILANDEN

Proces-verbaal van bevinding

Nummer	PL-EIL 2026/0908-14
Datum	dinsdag 8 september 2026, 11.40 uur
Plaats	Schapenboet, perceel Witte Pad (ong.), De Waal, gemeente Texel
Verbalisant	S. de Graaf, hoofdagent

Op dinsdag 8 september 2026 omstreeks 10.55 uur werd ik door de meldkamer verzonden naar een schapenboet aan het Witte Pad nabij De Waal. Melder was de heer G. Mantje, uitvoerder bij Stichting Boetherstel Texel, die de boet in opdracht van de eigenaar, de heer M. Kooystra, restaureert.

Ter plaatse verklaarde Mantje mij het volgende. Bij de restauratie wordt de houten vloer uit 1978 verwijderd en wordt de oorspronkelijke vloer van aangestampte keileem hersteld. Daarvoor wordt de grond tot ongeveer 40 centimeter onder het oude vloerniveau afgegraven. Omstreeks 10.30 uur stuitten twee vrijwilligers in de noordwestelijke hoek van de boet, onder een laag schoon zand en teruggestorte keileem, op een houten deksel. Toen zij het deksel bij de rand vrijmaakten en een spleet zagen, schenen zij met een zaklamp naar binnen en zagen zij een schedel. Zij hebben daarop het werk stilgelegd en niets meer aangeraakt.

Ik zag in de noordwestelijke hoek van de boet een uitgraving van ongeveer twee bij anderhalve meter. Op de bodem daarvan was het deksel zichtbaar van een langwerpige houten kist, over de lengte liggend van noord naar zuid. Het deksel was aan één hoek ingezakt. Ik heb de plaats afgezet en de recherche en de forensische opsporing in kennis gesteld.

De boet ligt vrij in het land, op een perceel dat aan drie zijden door tuunwallen wordt omzoomd. De deur bevindt zich, zoals bij Texelse boeten gebruikelijk, aan de oostzijde; de westzijde is laag en dicht. Het Witte Pad, een onverhard zandpad, loopt vanaf de verharde weg ongeveer 300 meter tot de boet en eindigt daar. De deur van de boet heeft een klink en is sinds jaar en dag niet op slot te doen, aldus Mantje.

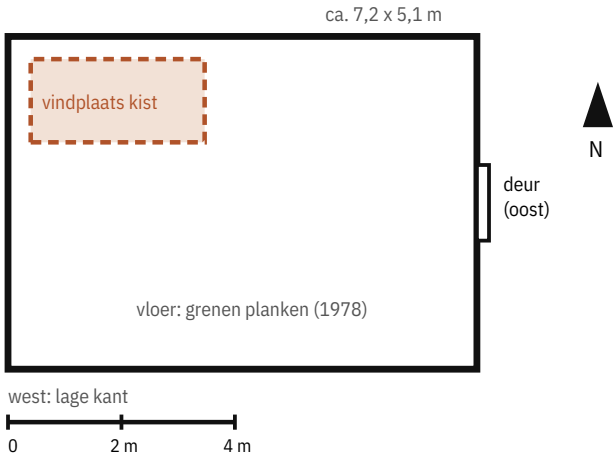
De eigenaar, de heer Kooystra, kwam om 11.20 uur ter plaatse. Hij verklaarde dat de houten vloer in december 1978 is gelegd door timmerman W. Duinker en dat hij niet wist wat eronder lag. Desgevraagd verklaarde hij dat de vermiste jutter Sijbrand Vlaming in 1978 de zolder van de boet gebruikte voor zijn juttersgoed.

Om 13.15 uur nam de forensische opsporing de plaats over. De kist is in zijn geheel gelicht en vervoerd naar het Forensisch Lab Noordwest.

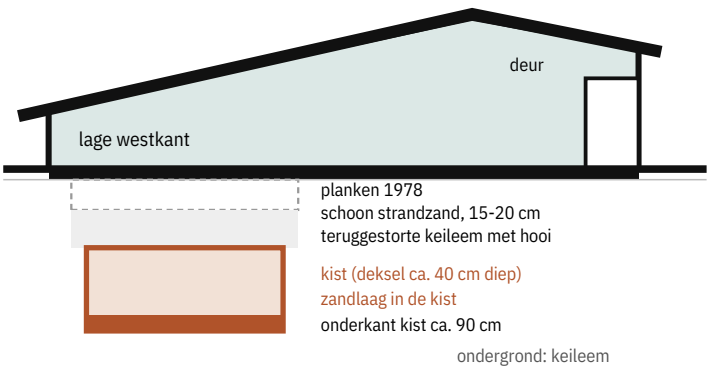
Waarvan door mij is opgemaakt dit proces-verbaal, dat ik sloot en ondertekende te Den Burg op 8 september 2026.

S. de Graaf

PLATTEGROND (noorden boven)

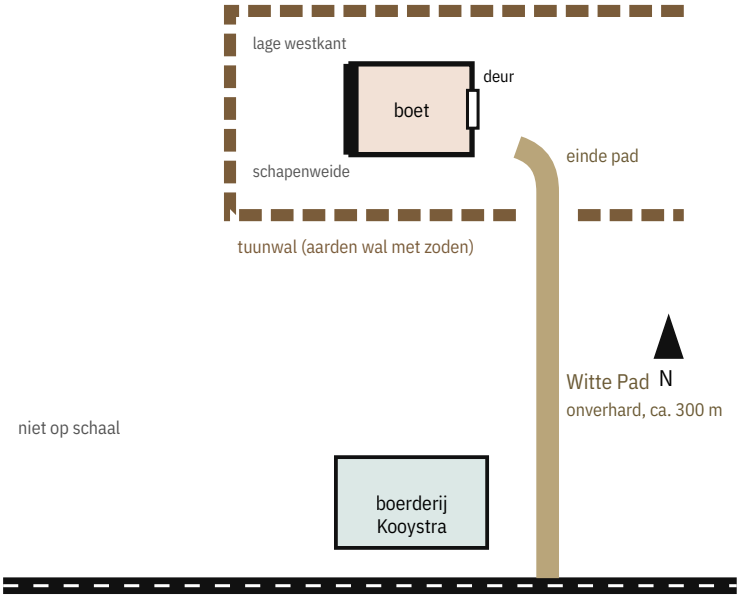
DOORSNEDE WEST - OOST (gezien vanuit het zuiden)

Bijlage bij het proces-verbaal: schets van de boet en de uitgraving, getekend door de forensische opsporing. Laagopbouw volgens het rapport van het lab.

DEEL I · DE VONDST

Situatieschets Witte Pad

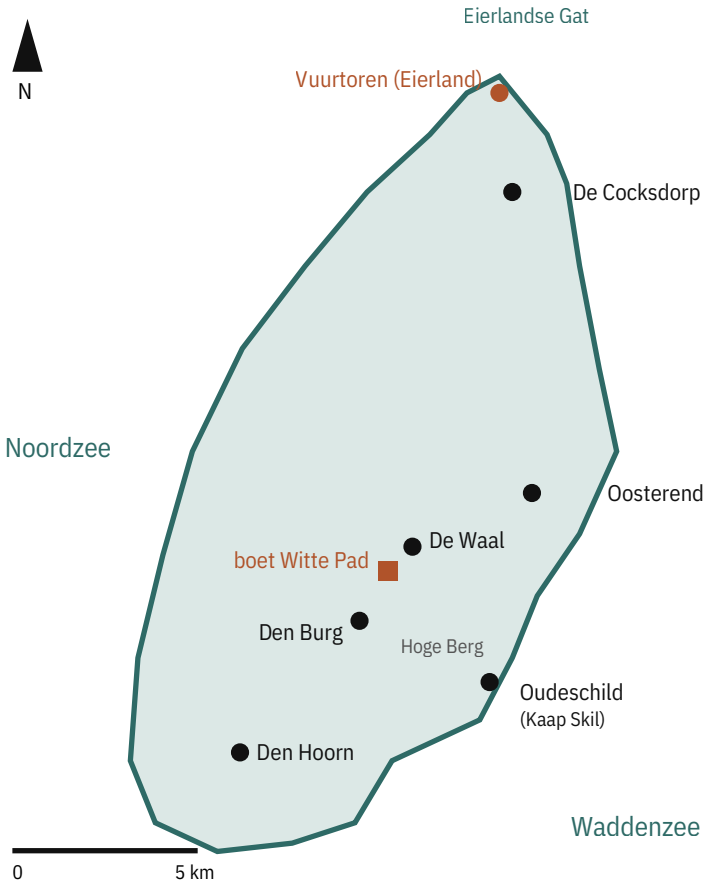
Schets van de vindplaats, gemaakt door de forensische opsporing op 8 september 2026.

Het Witte Pad is een doodlopend zandpad. Het begint bij de boerderij van Kooystra aan de verharde weg en eindigt na ongeveer 300 meter vlak bij de boet. Een auto kan er in droog weer tot het eind rijden en moet daar keren. Vanaf de boerderij is de boet te zien; vanaf de weg alleen het dak.

De boet staat op een weiland dat aan drie kanten door tuunwallen wordt omsloten: lage aarden wallen met zoden erop, waarachter de schapen schuilen voor de wind. Het pad komt door een opening in de zuidelijke wal. De deur van de boet zit aan de oostkant, naar het pad toe; de westkant, met het lage dak, ligt naar het open land.

DEEL I · DE VONDST

Kaart van Texel

Schets, noorden boven. Afstanden over de weg (bij benadering): De Waal - Den Burg 3 km · De Waal - Oudeschild 6 km · De Waal - strandopgang bij de vuurtoren 15 km · Oudeschild - De Cocksdorp 17 km.

In 1978 woonden Sijbrand Vlaming en Riek Zeeman in De Waal, met de familie Dekker als buren. Cor Haverkamp woonde alleen aan de rand van De Cocksdorp, Dirk Wijnberg in het dorp zelf. De schepen van de Texelse vissers lagen in de haven van Oudeschild. De Ramclub en de toneelvereniging kwamen samen in Den Burg, in twee verschillende zalen.